

Retorika je grčki termin nastao u 5. veku pre Hrista. Izveden je iz reči rhetor, što znači "podnosilac zahteva na sudu", ili "onaj ko govori", odnosno besednik. U latinskom jeziku se ovi termini prevode rečima orator, to jest oratoria (od oro, orare = govoriti, obraćati se nekome). U srpskom jeziku se reč retorika upotrebljava ravnopravno sa rečima besedništvo i govorništvo.

U antici su retoriku definisali na različite načine. Za Koraksa, ona je "sredstvo uveravanja rečima", dok je Aristotel vidi kao "učiteljicu nagovaranja". Za Kvintilijana ona je jednostavno "ars bene dicendi". Međutim, u antici je uvek retorika bila smatrana veštinom, a ne umetnošću, pa su se tako udžbenici besedništva najčešće nazivali "tehne". Otuda među grčkim muzama ne sedi muza retorike. Besedništvo je lišeno božanskog nadahnuća koje nalazimo u antičkoj poeziji.

Iako je za Helene retorika imala praktičnu primenu, u njihovom društvu njena važnost seže mnogo dublje. Za homerskog čoveka ona je cilj čovekov i dar bogova. Tako retorika, iako lišena muze zaštitnice, biva ustoličena među Grcima kao jedno od najvećih preimućstava i kao veština kojoj treba stremiti. Ovakav uticaj otvoriće retorici dve velike bitke: sa poezijom i sa filozofijom, koja će joj dugo ostati suparnica u najvažnijem zadatku jedne države – u vaspitavanju omladine.

Nemoguće je u istoriji utvrditi tačan trenutak nastanka besedništva. Međutim, moguće je razlikovati samoniklu, samouku retoriku od učene, methodske, dobrim delom kanonizovane retorike. Prvoj je teško ući u trag, i vremenski i geografski. Za momenat stvaranja ove druge uzima se sredina petog veka pre Hrista, a za mesto njenog rođenja Sirakuza, grad i oblast na Siciliji, tadašnjoj grčkoj koloniji. Tamo se odvio niz događaja koji su formirali pogodno tle za začetak govorničke veštine, koja će se brzo raširiti i na ostale kolonije i svoj centar preseliti na samu Atiku.

NASTANAK I RAZVOJ RETORIKE

Retorika nastaje sredinom 5. veka pre Hrista u Grčkoj. Glavni uslov njene pojave bilo je demokratsko uređenje grčkih polisa. Pod vladavinom Perikla pojavljuje se potreba da se građani uključe u javni život. Tada sposobnost govorenja pred auditorijumom postaje ne samo preduslov za angažovanje pojedinca u javnom životu polisa, već i preduslov za uspešnu karijeru. Grčko demokratsko uređenje počivalo je na ideji da je svaki građanin dužan da se stara o životu države. To učešće se prvenstveno ogledalo u javnoj raspravi. U njoj je svaki slobodan građanin mogao da izrazi svoje mišljenje. Njegova uverljivost zavisila je kako od snage njegove argumentacije, tako i od lepote i sklada njegovog govora. Na taj način su se od samog početka govorničke delatnosti formirala njena dva osnovna činioca – etički i estetski.

Iako je za Helene retorika imala praktičnu primenu, u njihovom društvu njena važnost seže mnogo dublje. Za homerskog čoveka ona je cilj čovekov i dar bogova. Tako retorika, iako lišena muze zaštitnice, biva ustoličena među Grcima kao jedno od najvećih preimućstava i kao veština kojoj treba stremiti. Ovakav uticaj otvoriće retorici dve velike bitke: sa poezijom i sa filozofijom, koja će joj dugo ostati suparnica u najvažnijem zadatku jedne države – u vaspitavanju omladine.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com